

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

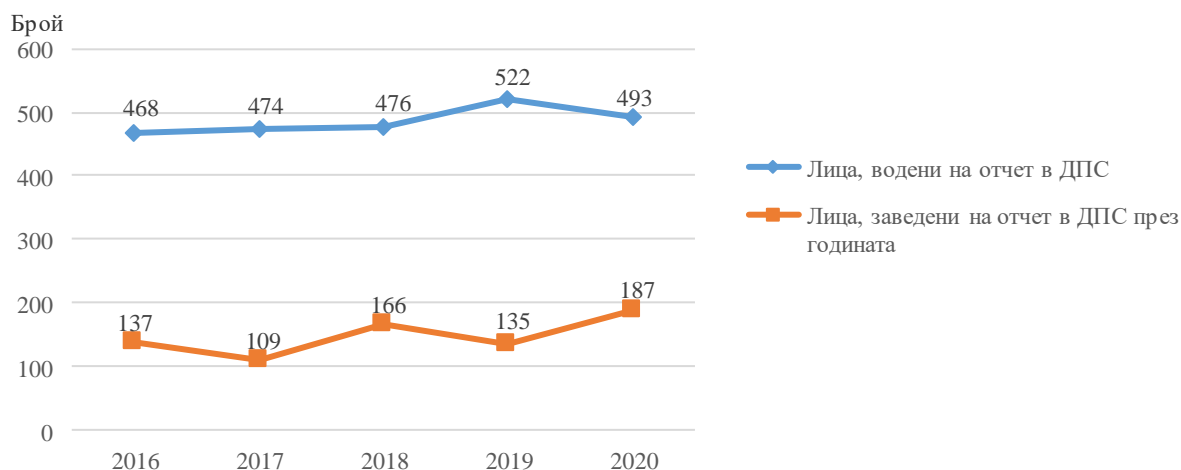
През 2020 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Стара Загора са водени 493 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2019 г. броят им намалява с 29, или с 5.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 85.2%;
- малолетни (8 - 13 години) - 14.8%;
- момчетата - 440 (89.2%);
- учащи - 298 лица (60.4%);
- в криминогенна среда живеят 162 малолетни и непълнолетни, или 32.9%.

Броят на заведените² на отчет в ДПС през 2020 г. малолетни и непълнолетни е 187, или 37.9% от всички водени на отчет лица, като 74.3% от тях са непълнолетни.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Стара Загора през периода 2016 – 2020 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършвали повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година

През 2020 г. **снети от отчет в ДПС** са 115 малолетни и непълнолетни лица, или 23.3% от водените на отчет през годината. Поради поправка на поведението са отпаднали 55 лица (47.8%), а 60 лица (52.2%) - поради навършване на 18-годишна възраст.

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2020 г. през ДПС в област Стара Загора са преминали 338 малолетни и непълнолетни. В сравнение с 2019 г. техният брой се увеличава с 5 или с 1.5%. Момчетата са 276, или 81.7%, а момичетата - 62, или 18.3%.

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е броят и делът на преминалите през ДПС за:

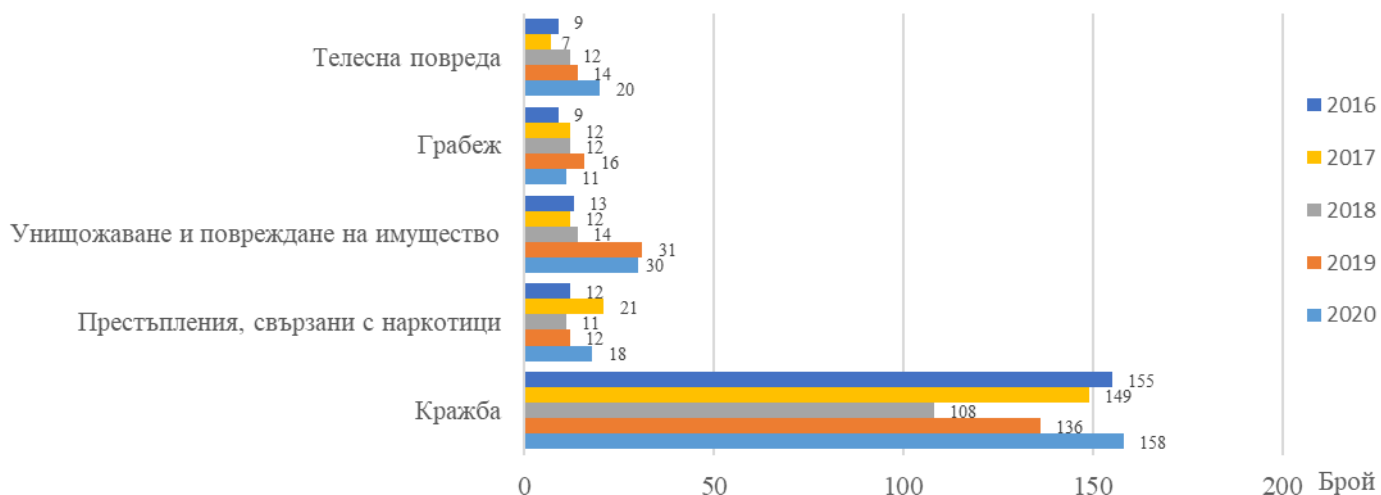
- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 57 лица, или 16.9%;
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 29 лица (8.6%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 29 лица (8.6%);
- прояви на насилие и агресия – 20 лица (5.9%).

Извършени престъпления

През 2020 г. **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления, в област Стара Загора са 273.**

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 158 лица или 57.9% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от домовете - 27.2% (43 лица), на взломни кражби - 17.7% (28 лица) и на кражби на селскостопанска продукция, домашни животни и птици – 9.5% (15 лица).

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни извършители на престъпления по някои видове престъпления през периода 2016 - 2020 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2020 г. в област Стара Загора регистрираните в ДПС пострадали от престъпления са 83 лица на възраст 8 - 17 години, от които 27 (32.5%) са момичета. Малолетни са 46 лица (55.4%), а непълнолетни - 37 (44.6%). Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество – 37 лица (44.6%), от телесна повреда - 10 лица (12.0%) и от блудство - 9 лица (10.8%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2020 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Стара Загора **са образували** 345 възпитателни дела, като 247 (71.6%) от тях са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** е 306. От тях в срок до един месец са решени 216 дела, или 70.6%. Прекратени на различни основания са 37 дела, или 10.7% от образуваните възпитателни дела.

През 2020 г. местните комисии са наложили 416 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 275 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 376 общественоопасни деяния.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 175 мерки (42.1%);
- предупреждение - 112 възпитателни мерки (26.9%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 58 мерки (13.9%);
- предупреждаване за настаняване във ВУИ с изпитателен срок до 6 месеца - на 27 малолетни и непълнолетни (6.5%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени през отчетната.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).